

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानคुरुราชวรวิหาร สามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ได้ตามหัวข้อต่อไปนี้

#### จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
  2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรที่สร้างขึ้น ดังนี้
    - 2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม
    - 2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม
    - 2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानคुरुราชวรวิหาร ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 12 คน

#### สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
  - 1.1 ผลการสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย 1) แนวคิดและหลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา 4) คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ 5) โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม 6) รายละเอียดเนื้อหา 7) เวลาเรียน 8) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 10)

การวัดผลและประเมินผล 11) อัตราส่วนการวัดผลและประเมินผล โดยมีรายละเอียดเนื้อหา คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการจักสานไม้ไผ่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสานชะลอมและการสานตะแกรงและหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนี้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55

1.1.1 ผลการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการใช้หลักสูตร มืองค์ประกอบ ดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและความจำเป็น ประกอบด้วย 1) แนวคิดและหลักการของหลักสูตร 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) สารและมาตรฐานการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตอนที่ 2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) สารการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ 3) ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ตอนที่ 3 สารการเรียนรู้ ตอนที่ 4 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ ตอนที่ 5 สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตอนที่ 6 การวัดผลและประเมินผล แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินกิจกรรมการสอน การจัดห้องเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ ประโยชน์ของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม คู่มือการใช้หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43

1.1.2 ผลการสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้มี 20 แผน จำนวน 20 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ มีส่วนประกอบดังนี้

1) หัวข้อเรื่อง 2) มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด 3) ผลการเรียนรู้ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สารสำคัญ 6) สารการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 7) ชิ้นงาน/ภาระงาน 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 10) การวัดผล/ประเมินผล 11) บันทึกผลหลังการสอน 12) ข้อคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43

## 2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรที่สร้างขึ้น ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการจักสานไม้ไผ่ กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ได้ผลสรุปคือ

นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 34.67 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ได้ผลสรุปคือ

นักเรียนมีคะแนนทักษะการปฏิบัติงาน เฉลี่ยเท่ากับ 24.25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ผลสรุปคือ

นักเรียนที่เรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.80 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42

## อภิปรายผลการวิจัย

### 1. การสร้างหลักสูตรและหาคุณภาพหลักสูตร

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 และเอกสารประกอบหลักสูตร (คู่มือการใช้หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้) มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 ซึ่งเป็นผลมาจากที่ผู้วิจัยได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่ที่มีอยู่ในท้องถิ่น การใช้ประโยชน์จากวัสดุธรรมชาติที่มีและหาง่ายในท้องถิ่นมาถ่ายทอดให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญา รักและหวงแหนสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง นักเรียนได้เรียนรู้จากการชมวิดิทัศน์ เรียนรู้จากการสาธิตของวิทยากรและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนำไปทดลองใช้โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ความคิดเห็นข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ของผู้บริหารโรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีและผู้ปกครอง การออกพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลการจักสานไม้ไผ่จากปราชญ์ชาวบ้าน กำหนดให้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ มีองค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้ คือแนวคิดและหลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ เวลาเรียนแนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัย

รวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการจักสานไม้ไผ่แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำเป็นหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ วิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระการเรียนรู้กับระดับชั้นเรียนและเวลาเรียนเพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เมื่อจัดทำร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมสำเร็จแล้วผู้วิจัยนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา ความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะแล้วจึงนำไปให้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะอีกครั้ง จึงเป็นผลให้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ มีคุณภาพในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย (2554) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง โครงการวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม เรื่อง โครงการวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่น 2) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีความเหมาะสมและสอดคล้องโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 3) นักเรียนมีความตั้งใจรับผิดชอบ เอาใจใส่ เพียรพยายาม อดทนและร่วมกันทำโครงการวิทยาศาสตร์ 4) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่อง โครงการวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีความสามารถในการทำโครงการวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นอยู่ในระดับดี มีเจตคติทางโครงการวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและเห็นว่าหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง โครงการวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ ผลการวิจัยของดวงกมล มหาโยธี (2553) ที่กล่าวไว้ว่า ผลของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ มีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 80 ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 96.00 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการวิจัยของจำเริญ เชื้อประดิษฐ์ (2551) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง อำเภอศีร์ษะเกษจังหวัดสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมี

ความต้องการให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผา และต้องการให้อนุรักษ์งานเครื่องปั้นดินเผาให้คงอยู่สืบไป และได้หลักสูตรที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 ความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผาของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 และนักเรียนมี เจตคติต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี

## 2. การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตร

2.1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 34.67 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้เพราะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างละเอียด กำหนดวิธีสอนอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงใช้สื่อของจริง จึงทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญา การจักสานไม้ไผ่ได้เป็นอย่างดีและเป็นผลทำให้นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย (2554) ดวงกมล มหาโยธี (2553) และจำเริญ เชื้อประดิษฐ์ (2551) ซึ่งได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรแล้ว พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.2 นักเรียนมีคะแนนทักษะการปฏิบัติงาน เฉลี่ยเท่ากับ 24.25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้เพราะผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมกับระดับชั้น วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงใช้สื่อของจริง นักเรียนได้เรียนรู้จากวิทยากรท้องถิ่นเรียนรู้ด้วยการดู การสาธิตอย่างละเอียดในทุกขั้นตอนและนักเรียนได้ฝึกทดลองทำด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนจะได้รับประสบการณ์ด้วยการลองผิดลองถูกและหากนักเรียนไม่เข้าใจหรือดูการสาธิตไม่ทันนักเรียนก็สามารถศึกษาจากใบงานในแต่ละกิจกรรมได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ครูผู้สอนจะคอยดูแลให้แนะนำอย่างใกล้ชิด และที่สำคัญยิ่งครูผู้สอนควรต้องมีความรู้และสามารถลงมือปฏิบัติได้จริงก่อนเพื่อเป็นแนวทางในการนำมาแนะนำการเรียนรู้นักเรียนในชั่วโมงเรียนได้จริงด้วยประการดังกล่าวนี้เป็นผลให้งานวิจัยเกิดความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทุกข้อมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง นักเรียนจึงเกิดทักษะการปฏิบัติงานจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย (2554) ดวงกมล มหาโยธี (2553) และจำเริญ เชื้อประดิษฐ์ (2551) ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรแล้วพบว่านักเรียนมีคะแนนด้านทักษะการปฏิบัติงานได้ดีและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.3 นักเรียนที่เรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ จำนวน 12 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.80 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 เพราะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างละเอียด กำหนดวิธีสอนอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ใช้สื่อของจริง จึงทำให้

นักเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่ได้เป็นอย่างดี นักเรียนได้เรียนรู้จากวิทยากรท้องถิ่นเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับความแปลกใหม่ที่มากกว่าการนั่งเรียนในชั้นเรียนเป็นผลทำให้นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นาวา ศรีษะเนตร (2553) จำเริญ เชื้อประดิษฐ์ (2551) และรัตนาพร ลินต์ (2549) ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรแล้ว พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการวิจัย

#### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนี้มีองค์ประกอบครบถ้วนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 จึงเป็นผลให้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนี้มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนได้เรียนรู้จากการชมวิดิทัศน์ เรียนรู้จากการสาธิตของวิทยากรและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม มีคะแนนทักษะการปฏิบัติงานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

1.2 ครูผู้สอนควรเรียนรู้และทดลองลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้เข้าใจจริงกับการจักสานไม้ไผ่ก่อน เพื่อให้ทราบรายละเอียดข้อเท็จจริงของการจักสานไม้ไผ่ ความเหมาะสมกับช่วงชั้นของนักเรียน ความยากง่ายในแต่ละชั้นผลิตภัณฑ์ที่จะเลือกนำไปสอนกับนักเรียน

1.3 ควรเพิ่มเติมเวลาเรียนนอกเวลาให้โอกาสนักเรียนได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักและซึ้งซบถคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยตนเอง

#### 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สามารถเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจจะนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยเกี่ยวกับการจักสานประเภทอื่นๆ หรือการจักสานโดยใช้วัสดุอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม เช่น การจักสานด้วยก้านมะพร้าว การจักสานด้วยเส้นพลาสติก เป็นต้น เพื่อให้เกิดความรู้ที่หลากหลายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น ด้านวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่นต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวในชุมชนตนเอง เป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักคุณค่า รักและหวงแหน ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบต่อไป